

Sygn. akt IX Ca 495/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Żegarska (spr.)
Sędziowie:	SO Mirosław Wieczorkiewicz SO Jacek Barczewski
Protokolant:	pracownik sądowy Natalia Kruczyk

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2017 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w B.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia

23 lutego 2017 r., sygn. akt X C 4661/15,

I. oddala apelację,

II. nie obciąża powoda kosztami procesu na rzecz pozwanego,

III. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Olsztynie na rzecz adw. M. W. wynagrodzenie za reprezentowanie powoda w postępowaniu odwoławczym z urzędu w wysokości 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) plus należny podatek od towarów i usług.

Mirosław Wieczorkiewicz Agnieszka Żegarska Jacek Barczewski

Sygn. akt IX Ca 495/17

UZASADNIENIE

Powód M. K. wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa - Zakładu Karnego w B. kwoty 25.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że podczas pobytu w Zakładzie Karnym w B. zachorował na świerzb. Pomimo choroby nie został poddany kwarantannie i nadal przebywał w 16- osobowej celi. Powód bardzo źle zniósł zachorowanie na świerzb,

który spowodował u niego dyskomfort, stres i strach przed utratą zdrowia. Po odbyciu kary pozbawienia wolności, powód zgłosił się do dermatologa, który stwierdził nieprawidłowości w leczeniu świerzbu. Ponadto w zakładzie karnym powodowi wyrwano kilka zębów, zaś według jego oceny i wiedzy nie było to konieczne.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że warunki bytowe panujące w pozwanej jednostce są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, zaś opieka medyczna - w tym stomatologiczna - była sprawowana nad powodem w sposób prawidłowy. Wszyscy osadzeni mieli i mają zapewnioną opiekę medyczną oraz dostęp do lekarzy specjalistów. Powód w okresie przebywania w pozwanym zakładzie tylko raz złożył skargę (2014 r.), która dotyczyła realizacji opieki dermatologicznej. Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powoda w części dotyczącej jego zachorowania na świerzb, ponieważ zdarzenie miało miejsce w lutym 2012 r.

Wyrokiem z dnia 23 lutego 2017 r., Sąd Rejonowy w Olsztynie oddalił powództwo (pkt. 1), nie obciążył powoda kosztami procesu (pkt. 2) oraz zasądził na rzecz pełnomocnika powoda z urzędu wynagrodzenie w kwocie 2.952 zł (pkt. 3).

Sąd ten ustalił, że powód przebywał w Zakładzie Karnym w B. w okresach od dnia 4 stycznia 2012 r. do dnia 2 marca 2012 r., od dnia 29 listopada 2013 r. do dnia 08 stycznia 2014 r. i od dnia 12 lutego 2014 r. do dnia 14 kwietnia 2014 r. W lutym 2012 r. u powoda stwierdzono zakażenie świerzbem. Powód został przebadany przez lekarza dermatologa, który zalecił zastosowanie leku przeciwświerzbowego (krotamital) przez 3 dni a następnie kąpiel po leczeniu, wymianę odzieży i pościeli. Cela w której przebywał powód została poddana kwarantannie, a powodowi wymieniono odzież i pościel. Ponieważ zastosowane leczenie nie przyniosło oczekiwanych rezultatów powód w dniu 20 lutego 2012 r. został ponownie przebadany przez lekarza dermatologa, który zalecił dalsze stosowanie leku. Powód w dniu 2 marca 2012 r. opuścił pozwany zakład. W związku z tym, że w dalszym ciągu odczuwał świąd udał się do lekarza dermatologa, który zalecił stosowanie innych leków, których zastosowanie przyniosło oczekiwaną poprawę.

Ponadto Sąd instancji ustalił, że powód w trakcie pobytów w różnych zakładach karnych i aresztach śledczych miał usunięte kilka zębów, przy czym żądanego nie usunięto w zakładzie karnym w B. Bezpośrednio przed osadzeniem powoda w pozwanej jednostce w lutym 2014 r. powód przebywał w Areszcie Śledczym w O., gdzie zgłosił ból zęba. Stomatolog który zbadał powoda, zalecił stosowanie pasty do zębów S.. W trakcie pobytu powoda w pozwanej jednostce w okresie od dnia 12 lutego 2014 r. do dnia 14 kwietnia 2014 r. powód wciąż odczuwał ból zęba, zapisał się na wizytę u stomatologa w dniu 19 sierpnia 2014 r. Badający powoda lekarz stomatolog stwierdził, że problem dotyczy dolnej ósemki prawej i zalecił jej usunięcie, gdyż ząb był mocno zniszczony. W pozwanym zakładzie nie leczy się kanałowo ósemek, gdyż bardzo trudno jest do tych zębów dojść narzędziami. Lekarz stomatolog przed podjęciem decyzji o usunięciu zęba u powoda nie wykonał zdjęcia rtg, gdyż w pozwanym zakładzie karnym nie ma takiej możliwości. Powód nie zgodził się na usunięcie zęba wobec czego innego leczenia nie podjęto. Powód został następnie przetransportowany do Zakładu Karnego w K., gdzie od razu zgłosił się do lekarza stomatologa, który podjął się leczenia dolnej ósemki prawej powoda.

Sąd Rejonowy wskazał, że podstawę prawną roszczenia powoda stanowi przepis art. 23 i 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. Zgodnie z ostatnim przepisem, w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Powód jako podstawę wypłaty zadośćuczynienia, wskazał nieprawidłowe leczenie przy zarażeniu świerzbem oraz nieuzasadnione wyrwanie kilku zębów w pozwanej jednostce. Odnośnie zadośćuczynienia za pierwsze zdarzenie, pozwany podniósł zasadny zarzut przedawnienia roszczenia. Zgodnie z przepisem art. 442¹ § 1 k.c., roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia. W ocenie Sądu pierwszej instancji, termin przedawnienia dotyczącego wypłaty zadośćuczynienia za nieprawidłowe leczenie świerzbu, należy liczyć od dnia 7 marca 2012 r. W tym dniu, powód (przebywając na wolności) udał się do lekarza dermatologa, który pomógł wyleczyć

świerzb. Zatem od tej daty, powód miał pełną świadomość kto ponosi odpowiedzialność za szkodę spowodowaną nieprawidłowym leczeniem. Powód wniósł pozew w dniu 28 grudnia 2015 r. a trzyletni okres przedawnienia upłynął w lutym 2015 r. Bieg przedawnienia nie został przerwany, ponieważ wcześniejsze powództwo o to samo roszczenie zostało odrzucone, a więc nie wywołało skutków prawnych. Odnośnie opieki stomatologicznej powoda wskazano, że była sprawowana prawidłowo. Stomatolog który przyjął powoda w pozwanym zakładzie karnym, zalecił wyrwanie uszkodzonego zęba powoda, na co ten nie wyraził zgody. W tych okolicznościach uznano, że roszczenie powoda jest bezzasadne.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c., ponieważ powód nie posiada środków na zapłatę kosztów procesu.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód, zaskarżając rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji w całości.

Powód zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie:

- 1) art. 117 k.c., art. 120 k.c. oraz 442¹ § 1 k.c. poprzez ich błędną wykładnię i w efekcie niewłaściwe zastosowanie co skutkowało uwzględnieniem zarzutu przedawnienia pozwanego, w sytuacji gdy powód dopiero w grudniu 2014 r. dowiedział się, że sam zakład karny w B. nie ponosi odpowiedzialności za wyrządzoną mu szkodę, a ponosi ją Skarb Państwa,
- 2) art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy uwzględnienie zarzutu przedawnienia pozwanego, w świetle zasad współżycia społecznego takich jak zasada słuszności, sprawiedliwości społecznej, obowiązku wyrównania krzywd, prawo do poszanowania zdrowia przez inne osoby, nie znajduje jakiegokolwiek uzasadnienia,
- 3) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów z pominięciem zasad logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego oraz braku wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, w szczególności poprzez uznanie, że powód już od dnia 7 marca 2012 r. miał już pełną wiedzę, kto ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną z tytułu niewłaściwie podjętego leczenia w sytuacji gdy jak wynika z akt sprawy Sądu Rejonowego w Olsztynie, sygn. X C 4540/14 powód dopiero w grudniu 2014 r. powziął wiedzę o podmiocie, który jest odpowiedzialny za szkodę,
- 4) art. 227 k.p.c., art. 217 k.p.c. oraz 278 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku dowodowego powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu dermatologii, w sytuacji gdy dowód ten był istotny dla oceny prawidłowości leczenia powoda i ustalenia rozmiaru krzywdy powoda,
- 5) nierozpoznanie istoty sprawy poprzez pominięcie merytorycznych zarzutów powoda, prowadzących do zaniechania zbadania istnienia materialnej podstawy żądania w związku z uznaniem, że zaistniała materialnoprawna przesłanka unicestwiająca roszczenie.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, powód wniósł o:

- 1) uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie
- 2) zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w sprawie i na podstawie tych ustaleń wywiódł słuszne wnioski, które legły u podstaw zaskarżonego orzeczenia, ustalenia te Sąd Odwoławczy uznaje za własne. Także wywód prawny dokonany przez Sąd pierwszej instancji jest trafny. Zarzuty apelacyjne dotyczące naruszenia prawa procesowego i materialnego Sąd Okręgowy uznał za niezasadne.

Wyjaśnić również należy, że sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego, w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (por. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, Legalis numer 92438).

Analiza akt sprawy nakazuje stwierdzić, że nie zaszły w toku procedowania Sądu pierwszej instancji jakiegokolwiek okoliczności, skutkujące nieważnością postępowania według przesłanek tej nieważności, wskazanych w treści przepisu art. 379 k.p.c. Sąd Okręgowy nie stwierdził również uchybień Sądu Rejonowego, polegających na naruszeniu norm prawa materialnego.

W rozpoznawanej sprawie, podstawę prawną roszczenia powoda stanowił przepis art. 23 k.c. i 24§1i2 k.c. w zw. z art. 448 k.c.

Zgodnie z regulacją zawartą w przepisie art. 448 k.c., w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Powód jako zdarzenia naruszające jego dobra osobiste, a tym sam uzasadniające wypłatę zadośćuczynienia, wskazał nieprawidłowe leczenie świerzbu oraz nieuzasadnione i przedwczesne wyrwanie kilku zębów przez stomatologów w pozwanej statio fisci Skarbu Państwa .

Broniąc się przed pierwszym roszczeniem pozwu (nieprawidłowe leczenie świerzbu), strona pozwana podniosła zarzut przedawnienia, który został uznany przez Sąd pierwszej instancji za skuteczny.

Apelacja powoda w przeważającej części, skupia się na negowaniu powyższego rozstrzygnięcia.

W tym też zakresie, podniesiono zarzuty naruszenia prawa procesowego (art. 233 § 1 k.p.c.) oraz naruszenia prawa materialnego (art. 5 k.c. oraz art. 117 k.c., art. 120 k.c. oraz 442¹ § 1 k.c.).

Ponadto według strony skarżącej, nieprawidłowe uwzględnienie zarzutu przedawnienia, skutkowało nierozpoznaniem istoty sprawy w zakresie żądania zadośćuczynienia za nieprawidłowe leczenie świerzbu.

W celu rozpoznania przedstawionych zarzutów, należy przedstawić stan faktyczny sprawy, na tle przepisów prawa cywilnego regulujących instytucję przedawnienia roszczeń.

Z niekwestionowanych ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że w trakcie pobytu w pozwanym zakładzie karnym (luty 2012 r.), powód zachorował na świerzb. Lekarz dermatolog który zbadał powoda, zalecił zastosowanie leku przeciwświerzbowego, kąpiel, wymianę odzieży i pościeli. Przedstawiona metoda leczenia nie odniosła skutku, dlatego też dermatolog zalecił dalsze stosowanie przepisanego leku.

Powód po opuszczeniu zakładu karnego - nadal odczuwając świąd - w dniu 2 marca 2012 r. udał się do lekarza dermatologa, który pomógł mu wyleczyć chorobę.

Powyższe skłoniło powoda do wniesienia pozwu przeciwko Zakładowi Karnemu w B..

Pozew o zapłatę 25.000 zł wpłynął do Sądu Rejonowego w Olsztynie w dniu 1 grudnia 2014 r. (k. 2 akt X C 4540).

W uzasadnieniu powództwa, jako podstawę wypłaty zadośćuczynienia wskazano okoliczności, które pozostają identyczne z przytoczonymi przez powoda w niniejszej sprawie (nieprawidłowe leczenie świerzbu i nieuzasadnione wrywanie zębów).

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 19 grudnia 2014 r., pozew został odrzucony z powodu nieusuwalnego braku zdolności sądowej strony pozwanej (k. 4 akt X C 4540).

Pozew w przedmiotowej sprawie, został z kolei złożony w dniu 28 grudnia 2015 r. (k. 2).

Zgodnie z przepisem art. 442¹ § 1 k.c., roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem trzech lat od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę.

Stosownie natomiast do przepisu art. 123 § 1 pkt. 1 k.c., bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju. Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo (art. 124 § 1 k.c.).

Zatem istota roszczenia o zadośćuczynienie z tytułu nieprawidłowego leczenia świerzbu, sprowadza się do odpowiedzi na pytanie, czy pozew odrzucony wywołuje skutek w postaci przerwania biegu przedawnienia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, że skuteczne wniesienie pozwu jest czynnością przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia roszczenia i dlatego - zgodnie z art. 123 § 1 pkt. 1 k.c. - przerywa bieg przedawnienia. Przerwanie biegu przedawnienia następuje jednak co do zasady między stronami postępowania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 r., IV CSK 43/09, Lex nr 578046).

Tymczasem jak wynika z akt sprawy o sygnaturze X C 4540 - podmiotem pierwotnie pozwanym przez powoda był Zakład Karny w B..

Oznacza to, że wniesienie pozwu w ww. sprawie, nie mogło odnieść skutku w postaci przerwania biegu przedawnienia odnośnie pozwanego w niniejszej sprawie, tj. Skarbu Państwa – Zakładu Karnego w B. .

Ponadto w nauce prawa podkreśla się, że czynności prowadzące do przerwania biegu przedawnienia muszą być powzięte skutecznie, a z kolei pozew odrzucony prawidłowo przez sąd nie stanowi skutecznej czynności procesowej (S. Rudnicki, R. Trzaskowski, Komentarz do art. 123 kodeksu cywilnego, opublikowano w Lex).

Zatem Sąd pierwszej instancji prawidłowo stwierdził, że bieg przedawnienia roszczenia odnośnie zadośćuczynienia za nieprawidłowe leczenie świerzbu, rozpoczął się w dniu 7 marca 2012 r.

W tej dacie powód (przebywając na wolności) udał się do lekarza dermatologa, który miał stwierdzić nieprawidłowości w leczeniu tej choroby.

W tych okolicznościach, należy za Sądem Rejonowym przyjąć, że od tej daty powód miał już pełną wiedzę kto ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną z tytułu niewłaściwie podjętej kuracji.

Sąd Okręgowy nie podziela przy tym twierdzeń apelacji mówiących, że powód dopiero z postanowienia o odrzuceniu pozwu wydanego w sprawie o sygn. akt X C 4540/14 (grudzień 2014 r.) powziął wiedzę o podmiocie, który jest odpowiedzialny za szkodę.

Analiza treści postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 19 grudnia 2014 r. (sygn. akt X C 4540/14) wskazuje, że w uzasadnieniu tego orzeczenia nie udzielono powodowi wskazówek dotyczących podmiotu, który powinien zostać pozwany w tej sprawie.

Takiego pouczenia nie zawarto również w postanowieniu Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 30 czerwca 2015 r., którym odrzucono zażalenie na orzeczenie z dnia 19 grudnia 2014 r. - wobec nieuzupełnienia braków formalnych w terminie (k. 50 akt X C 4540).

Ponadto lektura pism powoda kierowanych do Sądu Rejonowego w Olsztynie po wydaniu postanowienia z dnia 19 grudnia 2014 r. prowadzi do wniosku, że powód po doręczeniu odpisu nie powziął wiedzy o podmiocie, który powinien być pozwany w sprawie o zadośćuczynienie (k. 7, k. 21).

W pismach tych, powód powoływał się na swoją niezajomość przepisów prawa.

Należy jednak wskazać, że jeszcze od czasów rzymskich, obowiązuje zasada powszechnej znajomości prawa, która realizowana jest przez obowiązek publikowania prawa w dziennikach urzędowych (Dziennik Ustaw, Monitor Polski, dzienniki urzędowe), a która powoduje, że data wymagalności roszczenia nigdy nie jest powiązana ze świadomością prawną poszkodowanego. Tym samym nikt nie może zasłaniać się niezajomością powszechnie obowiązującego prawa i to niezależnie od posiadanego wykształcenia, czy pełnionych ról społecznych.

Ponadto należy mieć na uwadze, że powód jest osobą niewątpliwie obeznaną z realiami życia więziennego.

Już od wielu lat osadzeni kierują roszczenia przeciwko Skarbowi Państwa związane z szeroko rozumianymi warunkami odbywania kary pozbawienia wolności i naruszeniami innych praw, w tym związanych z opieką zdrowotną.

Takie postępowanie osadzonych ma charakter masowy i niewątpliwie powód musiał zetknąć się z takimi przypadkami w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności (por. wyrok SN z 24 września 2009r. , IV CSK 43/09, wyrok SA w Łodzi z 30 października 2013r. , I ACa 586/13).

Dodatkowo należy zauważyć, że termin przedawnienia roszczeń dochodzonych pozwem wynosi co do zasady trzy lata od dnia , w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia .

W tych okolicznościach, powód miał wystarczającą ilość czasu do zdobycia wiedzy, dotyczącej podmiotu przeciwko któremu powinien skierować swoje żądanie.

Wobec powyższego, zarzuty naruszenia art. 117 k.c., art. 120 k.c. oraz 442¹ § 1 k.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c., nie mogły odnieść skutku oczekiwanego przez stronę skarżącą

W ocenie Sądu drugiej instancji, brak było także podstaw aby podzielić zarzut apelacji, jakby podniesienie zarzutu przedawnienia przez stronę pozwaną było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (zarzut naruszenia art. 5 k.c.).

Wyjaśnić należy, że norma określona w art. 5 k.c. ma wyjątkowy charakter i może być zastosowana wyłącznie po wykazaniu wyjątkowych okoliczności.

Przy ocenie, czy zarzut przedawnienia stanowi nadużycie prawa, rozstrzygające znaczenie mają okoliczności konkretnego wypadku, zachodzące po stronie poszkodowanego oraz osoby zobowiązanej do naprawienia szkody.

Niewątpliwie zasadnicze znaczenie dla oceny omawianego zarzutu, posiada charakter uszczerbku doznanego przez powoda.

Tymczasem w niniejszej sprawie, przedawnione roszczenie powoda dotyczy zadośćuczynienia za nieprawidłowe leczenie świądu.

Z akt sprawy wynika, że powyższa choroba nie wywołała trwałego rozstroju zdrowia powoda. Negatywne skutki świądu ustały ostatecznie miesiąc po pierwszych objawach choroby.

Sąd Okręgowy rzecz jasna nie neguje negatywnych odczuć powoda wywołanych świadem, jednakże przedmiotowe schorzenie nie jest na tyle poważne, aby podniesienie zarzutu przedawnienia przez pozwanego uznać za czynność naganą moralnie.

Oddalenie powództwa z uwagi na skuteczne podniesienie zarzutu przedawnienia powodowało, że nie zachodziła potrzeba szczegółowego rozważania przez Sąd pierwszej instancji materialnoprawnych podstaw odpowiedzialności pozwanego za nieprawidłowe leczenie świadu.

W tych okolicznościach, zarzut nierozpoznania istoty sprawy oraz zarzut dotyczący niezasadnego oddalenia wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu dermatologii, nie mają znaczenia dla merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Na marginesie zaznaczyć należy, że warunkiem zaskarżalności niezaskarżalnych postanowień, które miały wpływ na wynik sprawy jest zamieszczenie w środku zaskarżenia stosownego, wyraźnego wniosku w tym zakresie (art. 380 k.p.c.). W odniesieniu do środków zaskarżenia wnoszonych przez zawodowych pełnomocników wniosków taki powinien być w nich wyraźnie i jednoznacznie sformułowany (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2016 r., II CZ 125/16, Legalis numer 1546834).

Tymczasem apelacja powoda - sporządzona przez profesjonalnego pełnomocnika - takiego wniosku nie zawiera.

Na końcu wskazać należy, że Sąd Odwoławczy podziela rozważania Sądu pierwszej instancji odnośnie roszczenia o zadośćuczynienie z tytułu niezasadnego wyrwania zębów.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie jednoznacznie wynika, że w pozwanym zakładzie karnym nie wyrwano powodowi chorego zęba, gdyż ten nie wyraził zgody na taki zabieg. Powód nie wykazał także, aby jakiegokolwiek jego dobra osobiste zostały naruszone w tym zakresie przez pozwanego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.

Zgodnie z art. 102 kpc w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może nie obciążyć kosztami strony przegrywającej. Przywołany przepis, realizujący zasadę słuszności, stanowi wyjątek od ogólnych reguł obciążania stron kosztami procesu ustanowionych w art. 98 § 1 kpc oraz art. 100 kpc.

Przepis art. 102 k.p.c. nie konkretyzuje pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawia ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (postanowienie SN z dnia 4 lutego 2010 r., IV CZ 2/10, Lex nr 1353272).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych przyjmuje się, że przepis art. 102 k.p.c. powinien być zastosowany, gdy w okolicznościach sprawy obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu byłoby niezgodne z zasadami współżycia społecznego (dobrymi obyczajami), przekonywującymi o tym, że w danym wypadku obciążenie kosztami procesu byłoby niesprawiedliwe i niesłuszne (postanowienie Sądu Najwyższego z 27 października 1966 r., II PZ 62/66, Legalis numer 12846, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 16 września 2015 r., III AUa 936/144, niepub.).

W ocenie Sądu Okręgowego, za zastosowaniem w niniejszej sprawie przepisu art. 102 k.p.c., przemawia zła sytuacja materialna powoda oraz poczucie subiektywnego przekonania o zasadności dochodzonego roszczenia.

Ponadto należy mieć na uwadze, że roszczenie powoda o zadośćuczynienie z tytułu nieprawidłowego leczenia świadu, zostało oddalone w wyniku skutecznego zarzutu przedawnienia podniesionego przez pozwanego.

O wynagrodzeniu pełnomocnika powoda z urzędu orzeczono na podstawie § 8 pkt. 5 w zw. z § 16 ust. 1 pkt. 1 w zw. § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu z dnia 3 października 2016 r.

Mirosław Wieczorkiewicz Agnieszka Żegarska Jacek Barczewski